

مرکز مجرب زانما صادق علیه السلام

سیوطی

جلسه ۹۰

استاد: وافی یزدی

موضوع: فعل متعدی و لازم

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

رتبه ی مفعول ها:

اصل این است که مفعولی که در معنی فاعل است، بر مفعولی که در معنی نیز مفعول است سبقت بگیرد: البس
مَنْ زاركَم نَسَجَ الْيَمَن (مَنْ: مفعول اول - نَسَجَ: مفعول دوم)

موارد وجوب تقدیم مفعول اول:

۱- جایی که امکان اشتباه وجود دارد: أعطيت زيدا عمراً

۲- مفعول دوم محصور باشد: ما أعطيت زيدا إلا درهماً

۳- مفعول اول ضمیر و مفعول دوم ظاهر باشد: أعطيتك درهماً

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

موارد وجوب تقدیم مفعول دوم:

۱- مفعول اول محصور باشد: أعطيت الدرهم إلا زيدا

۲- مفعول اول ظاهر و مفعول دوم ضمیر باشد: الدرهم أعطيته زيدا

۳- در مفعول اول ضمیری باشد که به مفعول دوم بر می گردد: أسكن ربها الدار

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

نکته: حذف مفعول فضله اگر موجب اشتباه نشود جایز است. غرض از حذف مفعول فضله:

الف- غرض لفظی: تناسب فواصل - ایجاز

ب- غرض معنوی: تحقیق مفعول